

REDAKTORUN ÖN SÖZÜ

İşə yarayan sözlük

Müxtəlif növ sözlüklər arasında ikidilli terminlər sözlükləri müstəsna əhəmiyyətə malikdir. Hətta hər iki dili yaxşı bilənlər belə elm, sənət və ya texnologiyanın xüsusi sahələrində yazılmış məqalə və kitabları oxuyarkən həmin sahəyə aid terminləri və ifadələri düzgün anlamaqda çətinlik çəkə bilərlər. Digər tərəfdən isə, xarici dili çox dərindən bilməyənlər də (bunlar əksəriyyəti təşkil etməzlərmi?) konkret sahəyə aid yazılı materialları oxumaq məcburiyyətində qalırlar.

Bu halda ağla gələn (və köməyə gələn) ən zəruri vasitə həmin sahəyə aid ikidilli sözlükdür.

Təbiətşünaslıq və texnologiya, iqtisadiyyat və idarəetmənin canı və dili olan riyaziyyat və onun tətbiqlərinə aid kitab və məqalələri oxumaq, konfranslarda məruzə etmək, ünsiyyət qurmaq alimlərə, müəllimlərə, mühəndislərə, mütəxəssis və tələbələrə həyati vacibdir. Bir zamanlar (1950-ci illərin ikinci yarısında) Sovetlər və Birləşmiş Ştatlar elmlər akademiyaları və riyaziyyat qurumları arasında gedən müzakirələrdən sonra ingiliscə-rusca və rusca-ingiliscə riyazi terminlər sözlükləri yazmağın vacibliyi ön plana çəkilmişdi. Bir neçə illik yüksək səviyyəli gərgin iş nəticəsində bu proqramın ingiliscə-rusca hissəsi Sovetlərdə, rusca-ingiliscə hissəsi ABŞ-da yazılıb tamamlandı və nəşr olundu. İngiliscə və digər xarici dillərdə riyazi və riyaziyyat ətrafı elmi yazıları oxuyan, xarici səfərlərdə olan, elmi məqalələr yazan bir sovet riyaziyyatçısı kimi bu sözlüklərin əhəmiyyətini təsdiq edə bilərəm.

1992-ci ildə Türkiyə Cümhuriyyətində, Marmara, Anadolu, Orta Doğu Teknik universitetlərində dərs deyib tədqiqat apararkən Türkiyəli həmkarlarla mənim aramda türkcə-azərbaycanca-rusca və rusca-azərbaycanca-türkcə riyaziyyat terminləri sözlüyünün yazılması fikri yarandı. Bu layihənin əsas prinsiplərini müzakirəyə başladım. Lakin, müxtəlif səbəblər ucbatından, bu layihə müzakirə səviyyəsindən o yana keçmədi.

Təqribən iki il (bir il? il yarım?) əvvəl Gülnarə xanım Cəfərli əlində bir əlyazması ilə mənim yanıma gəldi. Rusca-türkcə riyaziyyat sözlüyü

yazmaq istəyi varmış. Bakıda Türkiyədən gələn tələbələrə rusça riyaziyyat dərsləri deyən zaman gəlibmiş bu fikrə.

Onu çox çalışqan, həvəsli və çox təvazökar gördüm. Atası Gümrəh müəllimin tərbiyəsini aldığı aydın hiss olunurdu. Gülnarə xanımın əlindəki yazı doğru prinsiplər üzərində qurulsada, hələ bisməmişdi, dolğun deyildi, əhatə dairəsi nisbətən kiçik idi. Bir sözlə, işi o zaman olduğu kimi və ya ona yaxın şəkildə qəbul etmək mümkün deyildi. Gülnarə xanım bu halı məmnuniyyətlə qarşıladı (!) və sistemli, funksional, əhatəli, daha dəqiq sözlük üzərində işləməkdən həzz alacağını bildirdi.

Gülnarə Cəfərlinin tərtib etdiyi rusca-türkcə riyaziyyat sözlüyünü böyük məmnuniyyətlə oxuculara təqdim edirəm.

Sözlüyün çox adamın işinə yarayacağına əminəm.

Hamlet İsaخانli

*Fizika-riyaziyyat elmləri doktoru,
professor, Xəzər Universitetinin təsisçisi,
Direktorlar və Qəyyumlar Şurasının sədri*